

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés félévvel és pontosan és jutányosan közöltetik.

Hirlapi félévünk vége közelegetével a jövő július-decemberi félesztendei folyamért járandó előfizetésre vagyunk szives tiszteletű bizodalommal felszólítani bátrak a két testvér hazai tisztelt olvasó közönséget. Mivel pedig az általunk is közölt fensőbb rendelet szerint a nm. m. kir. udvari kincstár által a **hetenként kétszer** szétküldetni szokott hirlapok minden példányától a félévi postadíj 48 p. krról 1 frt. 12 krra, a hetenkint többször szétküldetni szokottaktól pedig 2 pforintra emeltetett: ez okból kénytelenek vagyunk az eddigi szokott félévi postai előfizetés-díjt az említett fensőbb rendelet következtében lapjaink hétszakos kétszeri szétküldetése mellett 24 pengő krral emelni. S minthogy a Magyarország és Erdély posttaállomásának nagyobb részire még jövő félesztendőben is hetenként csak kétszer történendik a hirlap- és levél-szállítás, ennél fogva még jövő félesztendei (július-decemberi) hirlap-folyamunk hetenként, mint eddig, két ízben fog megjelenni és szétküldetni; 1848tól kedve azonban, mivel addig hiteles tudósítás szerint a hetenkénti négyszeres postajárás a még eddig ezzel nem bíró vidékekre még terjesztetni, fensőbb k. engedelemnél fogva testvér-lapjaink is hetenkénti, négy ízbeni megjelenésöknél fogva, négy ízben is fognak szét küldetni hetenként minden tájra.

Az előrebocsátottakhoz képest a félévi előfizetés boríték nélkül s házhoz küldéssel Budapesten mint eddig 5 pengő forint, borítékosan szinte Budapesten házhozküldéssel, mint eddig, 6 pforint; — borítékosan postán 6 frt. 24 kr. pengő. Előfizetheti helyben Pesten uri utca 453dik számú Trattner-Károlyi ház első emeletén a szerkesztőségénél s Magyar- és Erdélyországban minden kir. postahivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldre kívántató példányok iránt csupán a bécsi főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Pest június 1jén 1847.

A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Mehívás Horvát István emlékünnepe; Az örökváltság ügye II. (vége.) Budapesti napló. Törvényhatóságok: Trencsény, Bars, Hont, Győr és Szerémszék közgyűlései; rövid tudósítás Esztergamból. Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: észrevétel a Jelenkor gémöri tudósítására.)

Külföld. (Amerika, Portugália, Spanyolország, Anglia, Törökország.)
Értesítő; gabonaár.

MAGYARORSZAG és ERDELY.

Néhai tudós Horvát István emlékünnepe diességült József cs. kir. főherceg nádorunk kegy. meghagyta értelmében jövő vasárnapon (június 13kán) délelőtt 11 órakor a magyar nemzeti Muzem emeletében levő könyvtári olvasóteremben fog tartatni, mely alkalommal hazánk fennevezett jeles tudósa s m. n. Muzemünk munkás tisztviselője fölött Mátray Gábor Széchenyi-országos könyvtári ör emlékbeszédet mondand, mellyre minden tisztos öltözött vendég, a nőnemet is ide érve, szivesen láttatik.

A' m. n. Muzem igazgatósága által.

Az örök váltság ügye II. (Vége.)

Mi a polgári jogokat illeti: legyen a megváltkozott akár egyes jobbágy, akár egész község előbbi földesura irányában a helységben, mint közbirtokos; a földesurnak rajta gyakorlott törvényhatósága egészen szünjék meg; arányossági s tagosztályi ügyekben minden tekintetben közbirtokosi alakban a rendszerinti törvénykezés szabályai alá tartozó osztályos; magok közti úgy szinte minden törvényes viszonyban egyéb honpolgárhoz hasonló jogokkal felruházva s magszakadások esetében a megye közsükségét fedező pénztár legyen az örökös. A mennyire pedig még irtványok léteznének jobbágy kézen, miután azok örök váltság tárgyai nem lehetnek, azok a zálogtörvények rendszabályai alá essenek s azért, hol szabad adásvevés divatozott: a vételbeli ár; hol pedig nem volt szokásban: az irtásra fordított munkabér megtérítése után vétethessenek zálogos perrel vissza.

Belső elrendezésre nézve a megváltkozott helységek a nemesi közbirtokosságokban divatozó lábra állításának, belügyeiket önmagok rendezhessék, szabályukat a megyén helybenhagyatni szorgalmazhassák, előjáróikat szabadon, minden külbefolyás nélkül, egyedül megyei felügyelés alatt választhassák.

Köz jogi szempontból pedig minden olytán jobbágy község, melly magát egészen megváltotta s ekép rendezett közbirtokossági alakot öltött magára, — in c o n e r e t o birjon képvisellett s mind megyei gyűléseken, ottani tisztújításokon, követválasztásokon egy határozó szavazattal birjon s annak gyakorlatára magának követet választhasson.

Következnek már most a megváltás módja. Minden megváltkozni akaró jobbágy, vagy egész község folyamodjék a megyére, melly egy táblabíró, törvényes bizonyosságot és tisztí ügyészt küldend ki. Ezek köréhez nem tartozik egyéb, mint a megváltandó telkek állományát, azok összegét, tartozások mennyiségét annak tőkét s a helybeli osztályozat szerint kinyomozni, ezeket rendes lajstromba foglalni s az ezeknek megfelelő váltságdíjt minden egyes jobbágyra vagy zsellérre nézve kitenni. Csupán azon esetre, ha az urbéri foglalatok s tartozások az urbéritől különbözök s rendkívüliek lennének s azokat mint helyben divatozó s azért előre meg nem határozhatott adózásokat a törvényhozás nem állapithatta meg, leend köteleességük

mind két részről választott becsüök által pénzre vétetni s e szerint a tőkét kiszámítani. Hol csupán kész pénzzel állnak a tartozások, ott azok ötös kamat gyanánt vétesse-nek s ezen arányban számították ki a váltsági tőke.

Szolgáljon mintául a /- alatti s z a b á l y o z o t t s a /- alatti s z a b á l y o z a t t a n helység váltságmódja.

Ha a küldöttség által így kidolgozott összegért a földesur kész az örök váltságot elfogadni, a szerződés tüstint köttessék meg, s a szerződők által irassék alá. Legközelebb gyűlésre a tudósítás adassék be s a megyei törvényszékhez megvizsgálás végett küldessék által. Ha a törvényszék helybenhagyja, tüstint foganatba megy, különben észrevételei ismét egyezkedési téren fognak eligazíthatni. A küldöttségek minden illyes örökváltsági munkálatról, akár létesültek azok, akár valamely ok miatt fenakadtak, minden gyűlésre tudósítást adni tartoznak, a netán közbegördült akadályokat pontosan kiemelendik s azok elháríttatását a megyén szorgalmazni fogják.

Ha pedig a küldöttség által kidolgozott váltságdíj a földesur elfogadni nem akarná s azt vitatná, hogy őt annak fejében nagyobb összeg illeti. azon sarkalatos törvény szerint, minél fogva senkit jogában meghallgattatlanul háborgatni nem lehet, igen is adassék neki alkalom jogai védelmére. — Azért a k ü l d ö t t s é g e z t a megyére föl-jelentvén, az a megváltkozni akaró akár egyes jobbágyot, a k á r e g é s z k ö z s é g e t o d a utasítja, hogy a megye tisztí ügyészenek fölperessége alatt a váltságot elfogadni nem akaró földesur ellen a megye törvényszéke el-lőtt pert kezdjen, ebben minden előleges ügy nevezett le-szállító kifogás meg se hallgattassék, az ezt gátoló s neta-lán kért parancsok félre tétessenek s mind két részről há-rom válaszban az ügy kimerítve egy év elforgása alatt min-den esetre fejeztessék be. Illy nemü perek fölvetelének s elintézésének minden egyéb más pör előtt előbbsége le-gyen.

A mint a megyei törvényszék akár az egyezséget helybenhagyja, akár per esetében bírói ítéletét kimondotta, járásbeli törvényes bizonyosság által tisztí ügyész közbe-jöttével az örök váltság végrehajthatni fog. Azok, kik tüstint fizetni képesek, magoknak a földesurtól nyugtatványt vesz-nek, a végrehajtható által előttezendőt; azok pedig, kik rögtön fizetni nem tudván magoknak időt engedtetni kér-nek, azok magokról végrehajtás alkalmakor adós levelet adjanak, abban az ötös kamatok fizetését kötelezzék, a tő-ke-lefizetésre pedig 10 esztendőn túl nem terjedhető idő határozassék, mellyen alul akármikor szabadságában le-gyen a jobbágynak földesurnát részleges fizetésekkel is ki-elégíteni; azon idő elteltével pedig rajta kíváltásgolt világos adósság gyanánt rövid sommás szóbeli per utján vétethes-sék meg.

Megtörténvén ezen modorban a végrehajtás, a meg-váltkozott akár egyes jobbágy, akár egész község azonnal a már említett polgári jogokban részesítettik, telke korlát-lan birtokába lép, reája pézve a földesuri törvényhatóság megszűnik, magánjogi tekintetben egyéb honfiakkal hason-ló viszonyokba lép s az egész megváltott község megyei gyűléseken, tisztújításokon, követválasztásokon egy határo-zó szavazatot nyernek. A végrehajtható szóló bizonyít-vány az egyezségre s tekintőleg a perre vonatkozó iratok-kal együtt a megyei közgyűlésre csupán a végett nyújtatik be, hogy onnét a nm. királyi curiára birtokon kívüli meg-vizsgálás végett fölterjeszethessék.

Ha valamely földesur a megváltkozó jobbágy által

kiadott adóslevelet elfogadni vonakodnék, vagy netalán a fizetendő váltságdíjt fel nem venné, amaz a megyei levél-tárba tétessék le, imez pedig a házi pénztárba adassék, a folyó kamatok letéteményi díj fejében a megyeházapénz-tárnak javára levén esendők.

A főlebb vitt illy örök váltsági perek a nm. k. Curia-n minden egyéb ügy előtt előleg vétesse-nek fe's ha a fel-küldés napjától számítandó két év alatt viszsza nem érke-znek, az ügy felsőbb bíróság által is helybenhagyottnak te-kintetik s tovább semmi változtatás alá nem jöhet.

Illy alakban lehetne az örökváltságot előmozdítani, melly által a tehetős jobbágyok természeti ösztöntől sza-badság után epedve nem érzené a kellemetlen visszahatású kényszerítés bilincseit; a földesurnak eddig volt tulajdona semmi részben nem csonkíttatnék, hanem annak annyit érője elfogadására utasíttatnék, mennyire pedig tüstint készpénz-zel ki nem fizetnék, adóslevél által tulajdona biztosíttatnék; a jobbágy földesurnak kárával semmit ingyen el nem vin-ne s azon esetben, ha rögtön fizetni nem tudna is, 10 év során tágas alkalom nyílnék neki nemcsak a kamatot, sőt magát a tőkét is akár természetbeli, akár szaporított munka által leróhatni; ide járulván az is, hogy tán csak Is-ten segítségével valahára a törvényhozás kiemelendi hon-nunkat a gyarmati rendszerből s a természet fáradtságát előmozdító kereskedés utján bővebben jutalmaztatván képessé teendő a fizetésre. Nem kell továbbá ide sem hitelbank, mellyel a magyar jobbágy alig tudna megbarát-kozni s ha épen lesz is s használni kívánja, ám teremtsünk, csakhogy ne a bank idézze az örök váltságot elő, hanem inkább az örök váltság a bankot; s ide se kényszerítsünk senkit is; nem kell továbbá ide nem tudom biz én minő rop-pant statuskölesön, mellynek czélszerű létesítésére még statisztikai adatink sincsenek; de ha sikerülne is: a mellett ollyan ifjabb Szabó Pál-féle csinymerények az egész ma-gasztos czélt ismét tönkre silányíthatnák; nem kell végre a legujabb események által annyira veszélyesnek tapasztalt adóbeli amalgama, mint olly nehéz keverék-étel, melly az új szülöttnek bár nagy reményű, de még is gyenge or-ganismusát elrontja s enyészetre döntő sorvadásba ejti. — Méltán remélhetni tehát, miszerint a főnebbi modorban létesítendő örök váltság hasznát 10 esztendő alatt az adó alatti telkek fele érezné s élvezné s azok mulva csak olly telkek nem lennének megváltva, mellyek birtokosi még sze-gények maradtak; továbbá, mellyek elpusztultak s mostoha helyzetük miatt dolgos kezeket nem kapnak. Azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy a szerzés kuforrásai naprul napra szaporodnak, később alig lesz olly jobbágy, ki magát lassanként ki nem válthatja, a gyarapodás utján szaporodó népesedés pedig bizonyval az elhagyott jobbágytelkeket is munkával látandja el s meglevén már a jég törve, a nem-zet atyai gondoskodását azontul már foltozólag is telje-sítheti.

Igaz, hogy ezen általam előterjesztett örök-váltsági modor egyszerű s úgy szólván parlagi; de én azt hiszem, hogy a magyar nép e részben hasonlít egy sivatagi ki-éhezett, egyébként erőteljes természet fiához, ki franczia-angol féle finom ételekkel jól lakásra nem segítheti; ha-sonlít egy a sok fáradtság s küzdelem közt elrongyosult s vásott munkáshoz, kit nem párizsi j o u r n a l szerint hanem csak bizony, mig többre qualificálva nem lesz, egyszerűen, — habár „more patrio“ is kell felruházni, hogy va-lami „salto mortale“ nyakát ne szegje. — Szombat-helyen majus 25én 1847. Gyöngyösi Keresztély.

Kukoricza	0,350—365
	— 220 —
	— 106 —
	— 180—190
	— 195—200
	— 33 —
	— 225 —
	— 20—205

Iső osztályu már szabályoztatott Hegyfalusi helységben.

Keresat-és vezeték-nevek.

Table with columns: Jobbágy helynek (Belső, Külső), Esztendőbeli szolgálat vagy robot (Marhárs robot, Hosszú fuvar helyett), Adózások (Kilenczed, Estendőbeli árenda, Ök-váltási őszszes kamat, Ök-váltási őszszes löke).

Table with 12 columns (1-12) listing names and numerical values for various categories.

Magok házukban lakó zsellérek:

Table listing names (1-6) and numerical values for 'Magok házukban lakó zsellérek'.

11dik oszt. még szabályozatlan Gyana helységben:

Table with 12 columns (1-12) listing names and numerical values for '11dik oszt. még szabályozatlan Gyana helységben'.

Stephanus Horváth J. Cottus Castriferrei Jurassor m. p. — Stephanus Hadászj ejusdem Cottus Jurassor m. p.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Elődünk bucsuvétele után rajtuk a sor magunkat t. olvasóinknál bemutatni, rendkívül örvendvén, hogy szerencsénk lehet ösmeretlenül bár, de reményével a gyakrabban találkozhatszunk. Elődünk cothurnusaiba majd csak bele szokunk mi is, nyomdokait megszokjuk mi is; s ha tán itt ott valakinek tyukszemére lépünk, sziveskedjék elküldeni magát, mert csak így tájékozhatandjuk magunkat, hogy jövődében legbizonyosabban hova kelljen lépünk. — Elődünk testvéri szeretetünkbe ajánlott némelyeket; s ha ő védenek ezeknek örömkönyveiben gyönyörűségét találgatja, hiántai forró szeretetünk zálogaul, a hol szükséges leendő, a jánjuk hivatalbeli szolgálatunkat.

A régi nyomon haladván, egy irodalmi csere-bogarat fogtunk a Spiegelben, hol H. K. ur bécsi levele alatt „Honi Shakspeare”-nek írja magát. Vannak emberek, kik a mandzur irodalomban paréj között keresték a borostyánt, s minthogy ezen herbát ott nem találták meg, jónak látták irodalmunk kertje kerítésén átmenésztve, a gyenge növényzet közt kaszálni a röpkenyt. De mi sem hagyók esőz nélkül a határt, mi okból az árkon kívül kezdék koppasztani „Armer-Reisender”-eink a gyöpöt; kaszáltak pedig cziczfarokot, bürköt, laput, labodát, melyet még fülemile soha sem evelt; — a kaszált gyomból pedig fontak egy kazalt, mellyen a Pegazus száraz nyáron kilégelhetné magát. — A legszegegyebb gondolat gúnynak vagy hetvenkedésnek az ily „Honi Shakspeare”-féle nem tudom micsoda! Hohó, tekintetes rendek! nyissuk ki csak az ablakot, hadd lássuk e hársnybőrös farkast! — Sajnálunk némely embereket, kik közbotrányul a braunschweigi kolbász nyakára ezédulát kötnek s nagyobb kelendőség okáért vastagon mázolja reá a „honi”-t. Irodalmunkban az avatottnak tágas helye van, de a nyegleség pusztuljon és szegődjék Tarnócziára. Dixi.

A szinfalakat sem ártand némileg megszelleztetni; mert a méltánytalanság bogarai már ismét nagyon megülik a fészket. Degre darabját rég elfogadá a választvány. olvasó próba is volt már, de a tanulásra meleg az idő. Talán csak nem kívánják önk, hogy a közönség tanítsa meg önöket. De úgy elég, ha a közönség megfizette a huszont garast, azután pedig fogja be száját — Jól esett volna Degrének, ha darabja még akkor adatk mikor közönség van, de így az író aligha könnyen nem számlálhatja meg a nézőt tüzuján, ha történetesen azt a szük időben le nem rágtá. Figyelmeztetjük egyszersmind az igazgatóságot s intéző vagy rendezőset, hogy a betegségben selyő Cz. kónk jól esnék ám egy pár forint, ha darabjainak egyikét még e vásár utánapajában adatná. Gyanakodni részünkről vagy gyanusítani nem fogunk, nem akarunk, minthogy ezt helyettünk megteszik mások.

Végre záradékul vagy inkább koronául említtük itt meg — mi tulajdonképen legelső s legkitünőbb helyre való méltó naplónkban, hogy f. eszt. jun 6kán délelőtti 10 órakor a köz-telki épület alapköve teljes ünnepélyvel tétett le országunk köztiszteletű főbírája székhelyi Majláth György mint fels. urunknak e célra meghatalmazott képviselője által. Az ünnep nagyszerű volt annál inkább, mivel azt egysz-rsmind a gazd. egyesület mint egyetemi gazdaszatunk ügyvivője Fes-teticus György emléke s a keszthelyi Georgikon felszázados léte megütlésével párosította, melly teltre vonatkozó emlék-beszédét mai Társalkodónk közli. — Már jó reggel hirdeté

é ritka ünnepélyt az utcákon elvonuló budai és pesti gyalog- és lovas polgár-hadzenék, mellyek a szivemelő Rákóczy-indulóval az üllői útra léptettek; hová a nép is oly mennyiségben tolongott, miszerint 10 óra tájban az áthatolhatóság csak bajjal történhetett. 10 órakor megérkezett országbíró ó exelja, mint fels. ap. királyunknak István főlg. s kir. helytartó távollétében e célra megbízott képviselője, ki-éretében számos főr az egyházi, polgári és katonai rendből. Az alapkö helyéhez érkezett kir. képviselőt az egyesület egyik elnöke Ürményi Ferencz koronáor ó exelja üdvözölte rövid, de tartalomdús beszéddel, mire országbíró ó exelja szinte velős szavakkal válaszulván a jelen voltak részéről háromszoros éljen harsogott a jó királyért, hazáért s a hon-szerető magyarokért. Majd Péterffy gazd. egyesületi tag ol-vasta föl Ploetz Adolf remek dolgozatu emlék-beszédet a keszthelyi Georgikon alapítója s a magyar gazdaszat nem-telje Fes-teticus György gróf felett. Utána az egyesület utok-noka olvasá fel az alapköve iktatott oklevelet, mire az alapkö-letétel következett; midőn is a folyó eszt. ben vert arany és e-züst folyó pénzek, a tekeresbe göngyölt (mindkettő üvegbe zárva) oklevél, a kö-ládába falasztattak. Innét a mutatóra kiállított állatok megtekintésére indult a fényes bizottság s egy sátor alatt a jutalmak osztattak ki. Ezzel az ünnepélynek vége szakadván ó nmlga harsány éljenek s a nép szeretet jelei közt eltávozott. — S hogy a Magyar Gazda szavaival re-kesztjük naplónkat. majd azon pillanatban, midőn az egye-sület a talpkö letételeben megöröködni látszatték, annak fenállhatása inkább veszélyeztetve volt, mint valaha — az egyesületi tanácskozásba vegyült politikai pártviták miatt azoknak tegnapelőtti folytatása mindazáltal jobb remény magvával kecsgetet — ha t. i. nem palliativ szerül használ-tatnak a tisztelekű B. I. által ajánlt kibékülési pontok. ☺

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

TRENCSENYMEGYE. Folyó évi april hó 12dikén s utána következett napokon megyénk rendei tavaszi évnegyedes közgyűléseket tarták, tanácskozók szép számmal, de meghaladva mégis a nemtanácskozók, hanem lármázók alias cortesek nyerstömege által. A vitaközások főbb tárgyait a megye belügyei tevék, minthogy a szük termésű mult év s a folyórai kevésbbé vigasztaló kilátások olly sul-lyos esapással látogatták e megyét, mihez hasonlót kevés vidék szenvedett. Az inség-nyihitési ügy vala tehát a rendek teendőinek főpontja, azonban a sorozat szerint merültek fel politikai közkérdések is a vidéki megyék levelei utján, ilyenek voltak: Borsodmegye körlevele, mellyben az idegeneknek hazánkba sűrű beköltözésüket czélszerű honosítási törvények eszközésével kívánja korlátozni; ezen levél, mennyiben Trencseny megye rendei már Vasme-gyének hasonló felszólalása következtében intézkedtek, az utasítások kidolgozásával foglaltos választványhoz tétett át adatnak kiegészítéséül. Somogy megye a részke-nek törv. értelmében visszacsatoltatását kéri sürgetni mit megyénk is helyesel, habár eziránt az illető törv. kihirdette-

tése óta gyakorizben tett lépéseket országgyűléseken s ezen kívül, mindazáltal a mármeghozott és szentesített törvénynek végrehajthatatlanul hevertetését hanyagságnak tartván, Somogy akaratának szivesen enged, s épen ezért azon erdélyi megyék felszólalását, mellyek a részke visszacsatoltatása helyett az őszszes Erdélynek Magyaror-szághozzi kapcsolattatását javasolják sürgetni, nem pár-tothatják; mert hogy ezen teljes kapcsolat szinte a tör-vény kívánata s közhajtsága a nemzetnek, fudják; azonban mindenek előtt teljesíteni szükségét, mit a legvilágosabb tör-vény parancsol; s ha ez által Erdély megyéji az országgyű-lési képviselésben csakugyan abszolút minoritásban leende-nek, annál fontos ok arra, hogy az őszszes őszszekapcsol-tatást minden módon sürgessék, egyébiránt Erdély szabad-elyü megyéinek ezen felszólalása aggodalmas gondolatokra is szolgáltat anyagot.

Azon megyék levelei, mellyek István cs. kir. főher-czegnek kir. helytartóvá kineveztetésén megnyugvásukat s ugyan ó fenségének nádorra leendő megválasztatását a legközelebb hongyülésen ajánlják; mivel Trencseny rendei már hasonlag intézkedtek, választványhoz utasítottak, mellynek teendő javaslatára majd tudomásul szolgálandnak Ellenben Sáros megye levelét, mnlly boldogult nagy nádo-runk emlékére Pesten országos költségen nagyszerű beteg-ápoldát őszszekötve örült- és lenlez intézetekkel javasol építtetni, a rendek nem pártolták, nem tudván ezen eszmét a megtisztelendőnek emlékéhez csatolni. Egyéb-iránt, ha majd a jövő hongyülésen dicsőült ősz nádorunk emléke indítványba fog hozatni, azt e megye képviselői is szives és kész hozzájárulásukkal gyamolítandják. Nógrád-megye levele, mellyben a mosonyi vámdolog körül tör-vénybeütközöleg intézkedő kormányi eljárás ellen fölirt s ezen föliratát pártoltatni kéri, minthogy a rendek hiteles tudomás nyomán a bajt már elintéztettek tudják, s így Ma-gyarország territorialis épségének sérelme helyreigazitta-tott; ez alkalommal elégnék tartá a közgyűlés, ha a szol-gabírákat utasítandja határvámhivatalink állapótát s alap-szerződésit megvizsgálni, s ha némi visszaélésre találunk, eziránt legközelebb gyűlésre jelentésüket megtenni.

Végre Zágráb megye levele olvastatott a kir. turmezei grófnak hivatalától történt felfüggesztéséről s a kirendelt katonai hatalomkarról polgári hatóság mellőztével s a ne-mes kerületi közönségnek őszszegyülekezhetési tiltatásá-ról. Minthogy a legconservativebb megyék is alkotványbe-csütlők, habár igen különböző felfogás néha épen a szél len-gése szerint, tehát gondolhattuk, hogy e levél mindenütt pártoltatni fog, mert egy szabadítékos nemes kerületnek az alkotvány pontjain sarkaló jogai vannak sértve; s egész-ben nem csalódtunk, mert a levelet senki sem támad-

hasonlag mozogni, mikor aztán a monopolum szives embe-
rei meghökkenve a magyar forintok elsiklásától — ön-
ként még pedig külön hajókat rendelnek a gondolkodni
kezdők elcsitására. Lehet idő, mikor e társaság Vukovár
mellett kétszer 60 frtba kerülő megtérítési költség mellett
is szivesen kikötne, csak aztán késő ne legyen. A Tisza pár
hónap mulva gőzösnek fog örüdeni szőke hátán 's e' gő-
zös egy önálló, magyar társaság rendelkezése alatt leend;
ezen társaság a tiszai vidékeket igen szivesen szeretné
Pesttel közvetlen kapcsolatba hozni 's midőn erre erőt és
sympathiát látand, mely utóbbi a nemzetiségi ösztönön
kívül maga a dunai társaság igyekszik hasonló külföldies,
méltatlan bánásmódjával elősegíteni — lesz elég bátorsá-
ga felfelé is evezni 's utjába ejteni Vukovárt, Magyarország
kereskedésének egyik határkapuját, hol nem a Duna kö-
zepén álland meg lenézőleg, hanem kimegy a parthoz, ba-
ráti kezet nyújt a közelgőknek 's megismérkedik. E' körül-
mény fontos, jó lesz figyelni rá használásul, vagy följegyez-
ni a teendők sorába.

BARS VÁRMEGYE majus 25-én. Mostani gyűlésünk-
re megjelent rendkívüli sokaság nemcsak figyelmet ger-
jesztett, de várakozást is élesztett, csak lehető rendkívüli
oknak tulajdonítván oly számokat jelenlétét, nem hiányoz-
tak jóslatok 's vélemények: 's a gyűlés? egészen maga ren-
des kerek-vágásban maradt. Örömmel láttuk a gyűlésben
rég nélkülözött Bars kedves fiát L.—y V. ó méltó-
ságát, jelen volt Maróton, de a gyűlésben részt nem vett
Barsnak szinte jeles fia Ambró Antal ó nagysága, jelenleg
mint a szegények fősegéllése körül működő kir. biztos 's
B. J. is az utolsó tisztujtó szék óta legelősőr láttuk
ma megyénk teremében. Ó méltósága szeretve tisztelt fő-
ispánunk igen szives köszöntése után oda nyilatkozott, hogy
a mostani gyűlésen semmi rendkívüli tárgy sem kerülend
elő; minthogy pedig ő felségének atyai gondoskodását si-
keresítő kir. biztos Ambró Antal ó nagysága jelen van, azt
küldöttség által üdvözlöztetni indítványozá, mi el is fogad-
tatván első alispánunk szónoklatára, ez többi között mege-
légülését nyilatkoztatta ki az intézkedések fölött, melyeket
Bars vármegye a szegények fősegéllése körül eddig tett
's bővebben akarván ezek fölött még Bars vármegyével ér-
tekezni, e végett a megye részéről az alispánokból 's fő-
bírákból álló küldöttség nevezetett ki a kir. biztossai ta-
nácskozára. — Olvastattott továbbá fenséges özevegny á d
o r n ó n e k válaszelevele, a legfelsőbb helyről érkezett 's
Ambró Antal ó nagyságának kir. biztossá történt kinevez-
tetését tudató k. rendelvény. Megyénk ő felsége kegyessé-
géből részünt a katonaság élelmezésének pótlására, részint
pedig a megye szabad rendelkezése szerint a szegények
fősegéllésére 13 ezer ftban p. p. részesült. Nem csekély
bámulást 's megindulást gerjesztett T. D. szolgabírónak a-
zon kijelentése, miszerint ő bizonyos a nm. m. udv. kanczel-
láriára fölküldetni kívánt pert addig, míg a bírói költségek-
nek elég téve nem leend, nem adja ki. Olvastattott továbbá
másod alispánunknak a kálnai hidrul szóló jelentése, mely-
nek nyomán megértvén a kk. és rr. hogy a munkások a
napibért keveslik 's így kevésbbé szorgalmasak, az jun. 1ső
napjától 35 v. krra emeltetett. Megyénkben egy idő óta új
életkezd mutatkozni, ha t. i. a pártoskodás feling. állapota é-
letnek mondható. Vannak már országgyűlési követsége
jelöltek 's megyénk intelligentiájából mindenki már is azok-
hoz csatlakozott, kikhez kinekinek tetszett. Csak kár hogy
sokan nem foghatván föl ama magasztos diák közmondást:
amicus personae mimicus causae: az ügy kérdését szemé-
lyességre iparkodnak csavarni. Jelöltek: A. A. és B. T. —
S. F. és J. S.

GYÖRMEGYE. Majus hó folytán tartott közgyűlé-
sünk főbb teendőit az inség és szükség foglalá el; hogy a-
zonban a saohajok közé részvét szava is vegyüljön, a ren-
dek tudomást szereve arról, miszerint szeretett főispánjok
nevének elhunytja miatt gyászban szomorog, küldöttség ne-
vezetett hozzá őt a rendek részvételével vigasztalendő. Ez-
után szőnyegre hozott a gabona 's általjában az élelmiek
rögtöni áremelkedése, mi méltán mindenkit aggodalomba
ejtett, azért is közmegállapodás volt felírni ő felségéhez a-
lázatosan kérve a legkegyesb fejdelmet: méltóztatnék a
gabonának a birodalomból kivitelét kegyese n megtiltani,
nehogy másnak adván el készletinket magunk haljunk éhen
ezen felírás pártoltatása 's ajánlására a nm. helytartó ta-
nács is megkéretni határozottat.

— Ezen felírások gyűlés folyta közben elkészített-
vén 's felolvastatván azonnal fel is indítottak. — E tárgygyal
kapcsolatban áll nemes Győr város tanácsának azon hiva-
talos levele, melyben a megyei közgyűléssel tudatja, mi-
szerint a győri gabonaterén a gabonaárnak napról napra
felszökkenését akadályoztatni akarván, olyatén tilalmat ha-
tárza, minél fogvást a gabona-kereskedőknek e város pia-
czain heti vásárok alkalmikor gabonát vásárolni nem za-
bad; ez által vélvén az eljáró tanács a mind inkább ránk
nehezülő drágaság sebes lépteit némileg feltartóztatni, a'

rendek ezen helyhatósági intézkedést jelen aggasztó körül-
ményink közt célhoz illesztettnék találván, arra kimondák
helyeslésüket 's a szükséges teendőkre az alispáni hivatalt
utasíták. —

Az inség eszméje figyelmezteté a rendeket a mag-
árakra, melyeket Magyarország dus termékenységi vi-
dékei holdogabb időkben megtölthettek volna 's melyek ha
jelenleg töltve állanak, nem kellene jobbra balra kapkod-
ni, azért is a magtári rendszer kidolgozására gr. V. K. ó ml-
ga elnöklése alatt a közgyűlés választványt nevezett ki,
mely elkészítendő ez érdemben dolgozatát a rendek jóvá-
hagyása alá fogja terjeszteni. Ez ugyan elkészt indítvány,
de azért nem mondhatni róla: sero medicina paratur; mert
mindnyájan csak nem halunk meg éhen, 's jóvendőre jó lesz.

Győrmegeye birtokosi a Rába folyamot ohajtván sza-
bályozni, ezen ügyben gr. Széchenyi István ó exljához, mint
az orsz. közlekedési központi bizottsága elnökéhez küldött-
séget rendeltek, melynek vezetését megyés püspök ó ml-
ga vállalta el. Ha a rr. oly akarattal karolják fel ezen ügyet,
miként a tiszai-mellékiek, akkor a nagy gróf vezérlete a-
latt sikeres eredményre számíthatnak.

ESZTERGAMBA jun. 2kán T u r s z k y ezred-
nek itt szállásozó csapatja 's magasb méveltségű tisztjei Ist-
ván király sz. tamási templomában ó es. kir. főhercezsége
Károly ért gyászajátosságát állítotték; F e k e t e
Mihály kanonok ur mutatta be az engesztelő áldozatot a
képezde növendékeinek hatályos magyar éneke kíséreté-
ben: ezután Rende József ur szavaltá elő a holdogultnak
érdekes életrajzát az kenetteljesen hitre buzdítólag adván
elő; végül pedig az üdvölvések következtek. A kegyelet
lángjai és lobraival (pyramisaival) diszelgő ravattal a me-
gye tisztikarának, és érsek-városi gránátos polgárságnak
képviselő tisztjei állották körül hálát tönjénevezén azon
jeles emlékeztető főhercegre, ki kényelem helyett a ha-
dak élén élet-halál közepett vívott Istenért, hazáért és tör-
vényes szabadságért. — Az időjárás kedvező, a lég mégis
hüves 's így derék fürdőinket nem igen használhatják, pedig
a budapesti hírlapok megsúghatnák a sétálni szerető kö-
zönségnek, hogy Esztergamba is érdekes kirándulás esnék;
szégyen a szomszédaságot öntapasztalásból nem ismerni. —
Piacunk igen drága, a bányavárosok és Nyitra vidéke
hordják el lisztünket, 's a vasuti munkások emésztik föl ter-
ményinket. Jun. 5én a tiszta buza szapuja, tiszailag: köble
vagy két mérője: negyven vfrinton kelt; hogy e magas ár
szivtelen gabnakereskedőknek is köszönhetni kétségtelen. A
napszám egy huszas v. 1 vfrint, 's mi esoda, miután egy kö-
zepszerű kenyér ára 3 huszas. Kóbor éhezők száma nagy,
laci konyhája soha nem volt oly népes, mint jelenleg. Hogy
rendőrségre nézve országos intézkedésink nagy fogyatko-
zásnak, azt hiszem, honszerte érzik: azért nem ártana a ve-
zérközkezők 's törvényjavaslók figyelmét e tárgyra ismé-
telve fordítani.

ERDELYI ORSZÁGGYÜLÉS.

L. V. Országos ülés május 17. (Az urbéri székek tár-
gyai 's eljárása feletti tanácskozás folytatása.)

Egy kir. t. b. gr. T. D. javaslatát, melyly viszonság
elvére van alapítva, méltányolja. Miután azonban szóló azt
megfontolta és összehasonlította azon határozattal, mely
a kolozs megyei indítvány következtiben keletkezett, nem
találja olyannak, melyet meggyőződése szerint elfogadhat-
na. A kolozs megyei indítvány azzal volt indokolva, hogy
midőn több személyből áll a bíróság, ne álljon hivatalosko-
dó tisztekből, hanem szabadon választott bírákból. Már e
szempontból indulva általánosan kimondani, hogy kisebb
fontosságú ügyekben a szolgabíró ítéljen, 's e' szerint illy
határozatlan mezőni széles mozgathatást tulajdonítani szóló
senkinek sem lenne hajlandó. Igaz, mondatott többször,
hogy minden illy egy személyű bíróság nagyobb felelet ter-
he alá van vetve. De ezen egy személyű bíróság felelet alatti
állítására nézve az eddigi gyakorlat szerint szóló ki meri mon-
dani, mikint ő azt a bizodalom mezején csak légvárnak te-
kintheti. Egyébiránt mi lenne ezen egyes bírások követ-
kezése? Vajjon könnyit e ez az urbéresen? Szóló szerint,
nem; mert hisz ez csak egy közbenső forum lenne, mely-
ről az apellatiot elrekeszteni nem fognók, következőleg csak
graduationak nyitnánk utat, mely az ügyfolyamat tetemesen
hoszszabbítaná. Abban pedig szóló épen nem egyezhetik
meg, hogy a földesur bírói eljárása, míg a földesurnak
ezen jogát a törvény fentartja, a szolgabírónak alá rend-
tessék. Legfőbb nehézségül hozott fel, miszerint az urbé-
res a középponti bíróság székhelyére, távolsága miatt min-
den csekélységért nem mehet. Ezen nehézségen könnyü
lesz segíteni. Ki lehetne t. i. mondani, miszerint meg enged-
tetik, hogy kisebb fontosságú esetekben a földesur és ur-
béres, köz meggyezéséből, a dolog elintézését megyei tisz-
viselőkre ruházzák. Vagy ha ezen vélemény pártolást nem
nyerne, kimondani, hogy a földesur írásban kivett ítéletét
az urbéres a szolgabírónak átadván, ez tartozzék urbéri bi-
róság elibe juttatni.

Egy ítélem. A feuforgó tárgy körül a viszonság
elvéből kíván kiindulni, melyly szóló szerint is tekintetet igé-
nyel. Ő azt két szempontból tekintti: a) midőn a földesur a
törvény által megengedett esetekben urbéresét büntetheti;
b) midőn a VIII. d. t. cikk 4dik §. szerint személyes bán-
talmak esetében a földesur urbéresét tiszti kézbe adhatja
megbüntetés végett. Az első szempontnak az lenne megfe-
lelő, hogy a paraszt ember is ítélőbíró lehessen a földesur
ellenében; de ezt úgy véli, senki sem kívánja. A másik szem-
pontból véve a viszonságot, a dolgon könnyíteni lehet.
Minthogy a X. d. törv. cikkben nincs kimondva, hogy a
személyes bánatalmat elkövető urbéres melyly megyei tisz-
tkebe adassék, célszerűleg vélné szóló e' végett a kerületi
tisztkeket tisztán megnevezni, mi által a XI. d. t. cikkkel is
összehangzásban maradnánk, mert itt sincsenek a kerületi
tisztke kirekesztve az urbéri táblából. Tehát viszonság
elvéből indulva ki, szóló nem tartja szükségesnek épen a
szolgabíró kezébe adni az ítélő hatalmat. Gyakorlat szerint
véve a dolgot az urbéres érdekéből kívánja szóló, hogy csak
egy forum igazítsa el az illyen dolgokat, mert minél több és
különbözőbb a forum, az ügyek annál hoszszadalmasabbak;
's habár méltányolja azon aggodalmat, miszerint az urbé-
resnek alkalmatlanságába kerül az urbéri táblát felkeresni.
másfelől nem meri szóló állítani, hogy a szolgabírák felke-
resése sokkal kisebb fáradságba kerülne; mert sok helyütt
a szolgabíró nem lakik illyelő járásában; azt is tudjuk, hogy
a szolgabírókat sem lehet mindig házuknál találni. Tehát
mi a hely távolságát illeti, nyomasztóbb az urbéresre néz-
ve a szolgabíró felkeresni, mint az urbéri táblát. Azon kívül
miután a felállítandó urb. tábla négy rendes bírót alkalma-
sint a kormány fogja fizetni, ez kevesebb költséggel fogja
az ügyeket eligazíthatni, mint a szolgabíró.

Fogaras vidék e. k. Az előterjesztett indítvány alkalm-
masint mindkét oldalról meg van vitatva. Az elv, mint elvi-
tathatlan igazság ellen senki nem szólott, csak alkalmazása
iránt voltak különböző vélemények. Vannak, ugymond, tár-
gyak, melylyk judicialis uton, és vannak, melylyk adminis-
trationalis uton szoktak eligazíthatni. Hát ha, ugymond, által-
lányosan csak annyit mondanánk a szőnyegen levő törvény-
cikkben, miszerint a publicus tisztkeknak urbéri mint egyéb
tárgyakban is a törvények fentartására minden szükségést
megtenni ezental is köteleességük leend; mert ha egyszer az
elvet kimondottuk, egyes esetekben alkalmazása gyakor-
lat mezején meg fog történni; azért szóló nem igen aggó-
dik e kérdés felett, ha kimondjuk, helyes lesz, de ha nem is
mondjuk ki, oda fog értetni; az iránt sem aggódik, hogy azt
mi politikai uton helyesebben igazítható, el nem intéznék,
inkább attól tart, hogy mit judicialis uton kellene igazítani,
annak is egy része politikai uton intéztetik el.

Egy kir. hiv. Hunyadm. köv. véleményét pártolja, az
Udvarhelyszék által felhozott kihágási példánál fogva is
meg levén győződve, miként nem célirányos a megyei tisz-
teknek oly nagy hatáskört engedni, mellynél fogva ott is
jogokat gyakoroljanak, hová hatásuk eddig ki nem terjedett.

Elnök: A kk. és rrtket nem kívánja a szólastól el-
rekeszteni, de nem teheti, hogy ne figyelmeztesse, miszerint
ezen tárgy már előbbi alkalommal meg volt vitatva. Vaj-
jon a főbírónak vagy szolgabírónak lesz e jobb átadni az
első bírósági ítélőhatalmat? e' kérdésere nézve a kk. és rr.
midőn urbéri táblát alkottak, a főbíró implice belé foglal-
ták. Gr. T. D. ur indítványát illyelg úgy vette észre szóló
elnök, a többség most is előbbi nézete mellett marad. Ta-
lán ne is immoráljunk többé e' tárgy mellett. (Néhányan
szavukról lemondván, a többség e' nyilatkozatban megnyu-
gódott.) Már most méltóztatnának az urbériszékek tárgyai-
ról szólni.

Hunyadm. e. k. Mielőtt az urbéri tábla tárgyainak elő-
sorolására átmenne, némi köteleességeit kívánna megszab-
ni; mire nézve a következő javaslatot terjeszté elő: „Ezen,
az egész törvényhatóságra terjedő hatás urbéri tábla kö-
teles a) minden két héten egyszer, vagy ha szükség ki-
válna, hetenkint a törvényes szakon szintugy, mint szüneten
e' végre kijelölendő bizonyos napon széket ülni; b) minden-
ről, mi előtte kezeltek, jegyzőkönyvet vinni; c) az előt-
te lefolyt, mint szinte hozzá beadott panaszokról folyt szám-
szerinti lajstromot a főkormányzókhoz évnegyedenként
bemutatni; d) a X. d. t. cz. 1ső §. 11dik pontja d) alatti
rendelete szerinti árverést kihirdetni; 's végre e) az előtte
tett minden urbéri szerződvényt esetenként a megye leg-
közelebb közgyűlésének időről időre előterjeszteni. — A mi
már ezen urbériszék tárgyait illeti, javaslata imez: „Mind-
azon kérdések, melylyk földesur és urbéres közötti urbéri
viszonyokból erednek, mint szinte azok, melylykben a föld-
desur a kiszabott ítélőhatalomnál fogva ítéletet hozván, bir-
tokon kívül felebb vitetnének, ezen urbéri tábla tárgyat te-
szik; kivéven a III. t. cz. 6. §-ban említett 's általában min-
den szerződvény érvényessége fölött támadott kérdéseket, a'
XII. t. cz. 2. §-za rendeletén, mint végre a privilegiumon ala-

puló eseteket, melyek az irt törvények szerint rendes törvény útjára utasították.

Udvarhelyszék e. k. Nem azért, mintha indítványának többséget remélné, hanem mivel utasítása parancsolja, az előadott szerkezetben azon módosítást kívánja tétetni, miszerint ott, hol az urbériszék tárgyai közül a XII. cz. 2. §-án alapuló esetek is kivételnek, fejeztessék ki, hogy csak azon esetek vétetnek ki, melyek az idézett §-ban említetteknel nagyobb kihágást foglalnak magokban. Mihez képest tehát a 12—200 ftig terjedő keresetek tárgyai lennének az urbériszéknek 's csak a' nagyobbak utasítottának törvény útjára.

Egy k.tb. Hunyadm. javaslatát pártolja, azon csekély módosítással, miszerint azon pontban, hol az urbériszék tárgyai nézve tett kivételek részletezve vannak, előbb általánosan mondaná ki, hogy kivételnek mindazon tárgyak, melyek törvényes kérdéseket foglalnak magokban 's azután következnek a' részletek elősorolása. Egy gr. kh. Röviden pártolja Hunyadmegyéét.

Egy más gr. kh. Lehet, hogy az urbériszék oly nagy bölcseséggel bírand, hogy megérti, mit szólni nem képes megérteni. Ő t. i. teljességgel nem tud eligazodni azon megkülönböztetésben, miszerint a' nem törvényes kérdések tárgyát teendik az urbériszéknek, a' törvényes is törvényes lesznek 's természetesen az urbéri viszonyokból felmerülő kérdések törvényes kérdések. Szólok lát ugyan némi különbséget judicialis és politikai kérdések közt; de ezen különbség meghatározására a' törvényes és nem törvényes kifejezést igen vastagnak tartja. Ki kell tehát a' javaslat ezen pontját tisztázni, de olyannal, a' mi maga is tiszta. Egy kh. pártolja Hunyadmegyéét.

Kolozsm. e. köv. Hunyadm. követének mind az urbériszék kötelei mind pedig tárgyai iránt tett orvoslát pártolja azon módosítással, miszerint az urbéri szerződvényekre nézve meghatározták ugyan a' kk. és rr., hogy azok az illető urbéri hatóság felügyelése alatt tétessenek, de még az, hogy tehát mily uton köthetnek, eldöntve nincsen? a' tisztelt követ ur által tett javaslat is azt ex thesi nem tárgyalja, hanem az e) pont következő szavainál fogva „az előtte tett minden urbéri szerződéseket” sat. csak melleleg azt mondja ki, hogy ezeknek az urbériszék előtt kell köttetniök; szólni ezt helyesen nem tartja, hanem helyette azt ohajtana kifejezteni, miszerint ezeket is, valamint egyéb contractusokat azon szokott regiusok előtt, kiket a' törvény és törvényes gyakorlat felhatalmazott, lehessen kötni, csak hogy aztán megvizsgálás és helybenhagyás végett mindig az urbériszéknek mutattassanak be. — Hogy az urbériszék az ily szerződvényeket a' közgyűlésnek följelentés, szólni helyesli, de úgy hogy ezen följelentés nem egyéb okból, hanem csak tudomás végett történjék.

Egy kir. t. bíró: Hunyadm. indítványát pártolja. Egy itélőm. pártolja a' hunyadm. szerkezetet, és nem járul m. B. ur indítványához.

Hunyadm. e. k. Kolozsmegye követének röviden azt feleli, miszerint az urbéri szerződvények kelése módjáról már van a' kk. és rrnek határozata a' VIII. törvényczikkben, mely azt rendelí, hogy az urbéri szerződés az urbéri hatóság felügyelése alatt köttessenek.

Kolozsm. e. k. Korántsem azt mondotta, hogy az urbéri szerződés köthetése kellékeiről a' kk. és rr. nem határozta meg, hanem csak azt, miszerint a' hozott határozatban csak is annyi levén, hogy az ily szerződvények az urbéri hatóság felügyelése alatt tétessenek, még ez által azon kérdés, hogy kik előtt köthetnek? eldöntve nincsen. Egyéb iránt a' mily helyes, hogy az ily szerződésekre az urbériszék felügyeljen, épen oly helytelen és mind az urbériszéknek, mind az egyező feleknek szerfölött terhelő volna az, hogy azok az urbériszék előtt köttessenek, mert méltóztassanak a' kk. és rr. elgondolni, hogy mennyi idővel, fáradsággal és költséggel lenne az ószzekötte, midőn a' legcsekélyebb tárgy egyezkedésekor is, és a' legtávolabbi eső helyekről is mind a' földesuraknak, mind pedig az urbéreseknak, kik sokszor egyszerre nagy számmal 's százon feljül is lehetnek, személy szerint az urbériszék előtt kellene mindig, valahányszor szerződni kívánnának, megjeleneni. Ez valóban alig lenne létesíthető 's nem is látja szólni elégséges okát, a' miért ennek nem másképp hanem így kellene történni. Ujabbán kéri szólni indítványának pártolását. Többen e' ponthoz nem szólván, Hunyadm. fenebbi javaslata lett határozattá az e) pont azon módosításával, miszerint „urbéri szerződéseket két hiteles egyén előtt is lehessen kötni, 's csak megvizsgálás és helybenhagyás végett kelljen az urbériszék elibe terjeszteni.” A' szerződés pedig köztudás végett fognak a' közgyűlés elibe terjeszteni.

Most következett a' XIII. törvényjavaslatnak harmadik ága, mely az urbériszék eljárását tárgyalja.

A' Jelenkor folyó évi 40ik számában P. S. a' gömör megyei szükség tekintetében közlőleg következő sorokat

idéz a' t. közönség elibe „Lehetlen ugyanmond bálás emlékezés nélkül hagyni megyénk nagyobb birtokosait, kik kész pénzzel áldoztak az éhezőszegénység oltárára, tápot nyújtottak inség alatt nyögő szegényebb jobbágyaiknak 's az emberiség melegebb érzetétől meghatva első gondoskodásuká vált enyhíteni a' fájdalmakat, melyeket a' szükség kínai előidéztek, mint ilyenek említendők: Koháry-Coburg Ferdinand hg. ó magassága, gróf Andrásy György és Manó, Bartakovics Béla rozsnói püspök, Jankovich Antal, Dráskóczy Sámuel, Szentmiklósy Antal, Szathmáry-Király Pál, Szentiványi testvérek, Rozsnó, Dobsina és Jolsva városok 's Rima-Szombat városban össze állott társaság.”

P. S. közlőnek idézett sorainál fogva, ha valaki a' t. olvasó közönség koszorujában Gömör megye rendinek haladás terétől el nem távozó szellemét, egyes tagjai nagy többségének az inségtől sújtott emberiség fölsegéllésében lángoló tiszta szándékát 's az éhezők számára sokak által áldozattal nyújtott segedelmeket nem tudja, — méltán azonban hiedelemben lehet Gömör megye lelkes rendei felől, hogy csak egyedül Coburg, Andrásy, Bartakovics, Jankovics, Dráskóczy, Szentmiklósy, Király, Szentiványi, Rozsnó, Dobsina, Jolsva és Rima-Szombat nyújtottak csak anyagot, élelemmodot és tápot az inség által tiport emberiség fölsegéllésére; hogy egyedül az ő kebleikben éldel az inség veszszéjével levert adózók iránti részvét melegebb érzete! Tagadhatlan, hogy közlő által említett férjfiak és testületek Gömör legjelesbei közé számíthatók, tagadhatlan, hogy hol eselekvési téren valamit tenni kell, ott az említettek nemcsak szóval hangoztatják el az igazság és méltánnyosság üdveztő szavait, hanem a' közjó oltárára áldozatokat is tenni mindenkor készek; de találtatnak még sokkal többen is, kik birtokaikhoz aránylag a' közlő által érintettekkel kezet fogva nem kisebb lelkesedéssel vittak a' közügyért, kik eselekvési téren is, Coburgot kivéve, az elősoroltakkal egyenlően, sőt talán többe is áldoztak, kik a' megye által reájok kivett öszvegen kívül jobbágyaikat segítették, különösen pedig vasgyári birtokok és testületek megyénk legterméketlenebb terén sok ezerre menő lakost, évenkénti keresetmódnnyújtás, annak ez évbni szaporítása 's élelemdrágaság miatti bérök nagyobbítása által az éhenhalás markából kiragadtak.

Ha tehát közlő ur egyedül néhányat tüntet ki a' tisztelt közönség előtt az adakozók diszes koszorujából, ha a' nagyobb részt kihagyja a' jobb érzésűek sorából, akkor Gömörnek százakra menő előbbkelő értelmes férjfiak közül, a' közönség könnyen 's egyedül a' közlő ur által érintetteket fogja vélni kitünők és jó polgároknak, — akkor közlő ur tudósítása szerint a' többinek kebleben a' keresztyéni szeretet 's hon java iránti érzet szikrája el volna enyészve!!! Közlő urnak legezszzerűbb lenne hason esetekben általánosságban maradni, és senkit nem említeni; vagy pedig ha sorait nevekkel diszesíteni kívánja, említsen minden jólét iránt egyenlően eselekvőt részrehajlás nélkül, különben Gömört a' tisztelt olvasó közönség előtt kisebbítve csak 10 lelkes honfivaldicsékelhető megyének kívánja ismertetni.

H a m o s L a j o s.

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Santa Ana nyilatkozványt bocsátott polgártársihoz, melyben ez utóbbiaknak jelenti, miszerint daczára Veracruz meghódításával el van határozva esatamezőre szállani 's vagy győzni vagy halni. Nem az amerikaiak vitésége hanem polgártársai egyenletlenkedésinek tulajdonítja Veracruz elvesztét. Maga részéről Scott tábornok a' merikóiakhoz szinte nyilatkozványt intézett, azon felszólítással maradjanak békével otthon 's ne gyamolítsák többé a' katonaszarnokokat, kik romlásukat idézendik elő minden bizonnal. Kijelenti hogy ő barátja békes polgároknak 's őket polgári és vallási jogaik gyakorlásában védelmezni fogja.

PORTUGALIA. Maj. 21kén Francia, Spanyolország és Portugália teljeshatalmú ministerei Palmerston lorddal tanácskozányt tartottak, melyben közbejárulást határozta Portugáliában, és pedig Anglia, Francia és Spanyolország tengeri — meg Spanyolország szárazföldi hadereje által. A' jegyzőkönyv ez iránt következőleg hangzik: „a' portugál felhatalmazott kijelenté, mikép ő kormányától azon tudósítást nyere, hogy Wylde ezredes és d' Espana marquis fázadozása Portóban a' polgárháboru megszüntetése iránt a' portói juntánál sikeretlenek voltak. Hozzátevé, mikép a' portugál királynőtől megbízott, az általa már egyszer tett lépést ugyanazon szövetségesinél megújítani, melyek az 1834ki april 22-kei szerződésben részt vettek, ezektől a' szükséges segedelmet nyereendő státusai kibékítésére.” A' tanácskozók némi értekezés után, a' portugál követ indítványára elfogadása mellett nyilatkoztak.

Hire szárnyalt nemrég, hogy a' portugál kormány bizonyos feltételek alatt a' dom Miguel részére tett kölcsönt el akarja ismerni. A' Globe ismét visszatér e' hírre 's kijelenti,

mikép egy másik Londonban eredt hír amaz elhatározásokorul azt állítja, miszerint ezen elismerés föltételeinek egyike dom Miguel formszerű lemondásában minden jogai 's igéneiről a' portugál koronához állana 's bizonyos jövedelem biztosítottának aztán a' száműzött herczegnek. Ennek egyik ügyviselője, A. R. Saraiva, a' maj. 27kei Timesban kinyilatkoztatja, hogy vajjon d. Miguel Portugáliában megjelenésétől szóltott hir dona Maria pártja által hintetett é el, hazája viszonyinak még inkább összehangolítására, arról ugyan nem felelhet, annyit mégis mondhat, hogy d. Miguel folyvást Londonban tartózkodik 's utolsó négy hónap óta egyetlenegy napra sem távozott el Londonból. —

SPANYOLORSZÁG. Az udvari viszonyok mind inkább szomorubb alakot öltének. Izabella királynő házassági elváltát kíván, azonban a' pör kezdetét férjétől várja, ki minden ide vonatkozó közbejárulást visszautasít. — A' cortes nem sokárai öszszehívatalásáról beszéltek. Ejszakon Tristanyhoz hasonlag, a' másik bandafónök, Ros de Eroles is elfogatott 's agyonlövetett, mi kemény csapás a' carlistákra nézve!

A' palotaügy naponkint jobban bonyolodik, a' kedélyek elkeserülnek 's jelenetek fordulnak elő, melyek ép oly sajnósak mint becsületbe ütközök. A' királynő azt kívánja, hogy férje Aranjuezbe menjen és akarván elhagyni azon előnyös 's méltóságos állást, melybe helyezkedett. A' király csak azt kívánja, hogy Izabella önmagát 's őt, férjét becsülje 's hogy az őt most környező személyeket távolítsa el. A' királynő látván, hogy férje nem hódol akarátának, ministe-reivel elváltási kívánságát tudatá, mindazáltal a' kezdeményt a' királyra bízta. A' ministerek a' főpapokhoz fordultak, kik az elváltásra törvényes okot nem találtak. Erre a' ministerek magával a' királlyal értekeztek ez iránt. Ez méltósággal fogadá őket 's kijelenté, mikép ő magát a' királynő első alattvalójának tekinti 's ennyiben tiszteli ministerségét; de mi családi ügyeit illeti, jól tudja, mit eselekedjék 's nem hagy magának törvényt szabni a' ministerség által. Így áll a' dolog és nem tudja senki, mikép fog kifejlődni. A' ministerek e' közben Madridból a' kir. lakhelyekre 's innen ismét Madridba vándorolgtak, gyakori és hosszas tanácskozányokat tartanak, melyek a' szomorú palotaügy körül, mely egyszerűs mind az ő életkérdésök, forganak. A' ministerek helyzete valóban naponként sulyosabb és kritikusabb. Sem a' népvéleményben, sem a' politikai pártok előtt nincs hitelök, 's most egyuttal a' hadsereg bizalmát is el fogják veszteni, melynek zsoldja 1843dik óta mindig pontosan fizetett, f. majus hónapban pedig egészen elmaradt. Látják azonkívül, hogy az Espartero alatt történt tisztkinevezések 's előmozdítások, melyek megbukta után érvénytelenekké lőnek kinyilatkozatva, mindinkább ismét életbe lépnek, mi által főleg a' valóságos szolgálatban álló főnökök 's tiszték félik magukat károsultaknak. Továbbá azon mód, mellyel Spanyolország a' portugál kérdésben eljár, a' kabinet népszerűségét egészen aláassa olyannyira, hogy a' madridi lapok egyike sem nyilatkozik már mellette.

ANGLIA. O'Connell születését illetőleg különböznek az adatok; a' Parliamentary Guide 1775ki aug. 5 tetszi születésnapját, míg fija John O'Connell egy emlékiratában 1774-ik évre viszi fel annak születését, a' napot nem említi. Jött pedig világra a' nagyizgató Kerry grófság Carhen nevé kis helységében, mintegy félóránnyira Cahirciveen városkához. Szüléji korán meghalván, nagybátyja O'Connell Mór viselte gondját 's ifjabb testvéreét Mórictét 's fogadott fiaul választván őket, neveltetésüket magára vállalta. Dániel tehetségei csakhamar mutatkoztak; növendék — és tanuló társai közt mindenütt a' legelső helyet vitta ki. Stapylton, dr. a' st. omeri tanoda akkori elnöke, az öreg Mórhoz intézett levélben ezt mondja róla: „mi önnök id. unokáját illeti, gonoszabbul kellene esalatoznom, mint valaha egész életemben esalatoztam, ha nincs az rendeltetve kitünő szerep-játszásra e' világban.” 1793ki jan. 21kén, a' szerencsétlen XVI. Lajos kivégeztetése napján, mindkét testvér elutazott st Omerből, Calaisban haza felé hajóra szállandó. Alig léptek a' hajófüdöztet, tüstint leapták fejkörlő a' háromszínű kokárdát, mellyet személyök biztosítása végett viselni kényyszerültek 's lábaikkal tapodták azt az átevező francia hajósok nem csekély bosszúságára. — Ily érzellemmel voltak ök a' francia forradalom szemmel látott iszonyatosságai iránt. 'S ennek utóérzete vitte Dánielt arra, hogy kora fiatalságában legszigorubb toryvá lón. De csakhamar fordulat történt elveiben, mire legelső alkalmat nyújtott Hardy Tamás fölségárlási pere az ő-baily-törvényezék előtt — 1795ben, melly tárgyalásokon ő naponkint növekvőbb részvétellel jelent meg. 1798ban ügyvédtagul a' dublini ügyvédkarba fölvetetvén, rövid idő alatt kitünő törvényezéki szónok 's ügyes védelmezői hirt szerzett magának 's ezóta kezdődött politikai munkássága is. Csakhamar az Anglia és Irland közti unio után lépett azon politikai egyletek egyikebe, melyek ezen törvényhozási egyesítés megsemmi-

sítését 's tökéletes vallásszabadság elérését tüzték ki... 1815-ben történt szerencsétlen párvadala d' Esterre urral, egyik tagjával a községi tanácsnak, melyet O'Connell beszéde hevében „koldusserü testületnek“ nevezett, d' Esterre el-esett O'Connell golyója által 's ez megfogadta, h. többé párbajt nem vivand. Az izgató élete amaz idő óta a kath. e-mancipatio kivívása 1829ben, mely nagy műve életének, követté választatása Clare grófság részére még ama bill keresztül menetele előtt, zajteljes parlamenti pályája, a' repealegyet általa lett alakítása, a' monstre meetingek (ször-

nyeteg népgyűlések), statusper, bebörtönöztetése 's következett fölmentetése a' felsőház által — mind ez ismértebb a' közönség előtt, mint élete századunk legtöbb nyilvános jellemeinek. — O'Connell szintoly jól irt mint szónokolt, csakhogy valódi tere a' forum volt. „A' esendes, magába zárt virasztás több órával a' regszürkelet előtt, a' komorvilágu tanulványszoba feszülettel az asztalon; e' közt a' mozdulatlan alak, fejével a' köröskörül felhalmazott vastag irományokba mélyedve; aztán ezen remete-alak néhány órával később mozgékony ügyvédde változva, ki a' hegyilakos lépéseit utólrni iparkodó ügyvéd versenytársait kifárasztja

sietve a' törvényszéki lak felé, 's most a' harmadik átváltozás késő délután: ekkor a' perek 's elvont bizonyítványok 's tanulevelek komoly embere vidor, mindenfelé forgó izgatoul jelenik meg, most a' népgyűlésekben szónokolva, most a' nevetés-idegekre hatva, 's aztán ismét hallgatónak legmélyebb érzethurjait érintve, legerősb szenvedélyeiket felizgatva mesterkézzel, midőn most a' nap kis zsarnokait gúnynyal özőnli el, majd Irland szenvedésit, nyomorát 's igáját rettentő elevenséggel festi — ezek valának legfőbb jellemvonásai 's ezen vonalmak — ugymond fija John O'Connell, természetihivek.“

46ik szám.

É R T E S Í T Ő.

1847.

A' gőzösök járása júniusban 1847.

Pestről Bécsbe (valamennyi közállomásnak érintésével) minden nap, indulás ideje déli 12 óra.

„ **Pozsonyba**, valamennyi közállomásnak érintésével, mindennap, páros számú keltével, ugymint: Junius 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 31 's így tovább.

„ **Gönyőig**, valamennyi közállomásnak érintésével, mindennap, páratlan számú keltével ugymint: Junius 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31 's így tovább.

Indulás ideje reggeli 5 óra. Ezen hajók, a' Győr és Gönyő közt, járókkal öszszeköttetésben vagnak.

„ **Zimonyba** hétfőn, Tittelnék lejárát- és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ kedden Eszéknek lemenet- és Tittelnék felmenet-utoni érintésével.

„ „ csütörtökön egyenesen oda és vissza.

„ „ pénteken, Tittelnék lemenet- és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ szombaton, Eszéknek lemenet- és Tittelnék felmenet-utoni érintésével.

„ **Drenkováig** vasárnap és szerdán.
Az első gőzösöknek indulási idejük reggeli 5 óra.

Öszszeköttetési járáások Konstantinápolylyal- és Odesszával:
Vasárnap, Május 2dik és 27kén a' török részen Konstantinápolylyal,
Vasárnap, Május 6dik és 20kán az oláh részen Konstantinápoly- és Odesszával.

Nagyon kéretik az uti-podgyászak a' Bécsbe járandó hajókra legfeljebb déli 11 óráig, Pozsonyba, Gönyőre, és Pestről lefelé járandókra legfeljebb estveli 8 óráig indulási nap előtt a' hivatalban feladatása, minthogy a' déli 12 óra után és illetőleg reggel a' hajók elindulásuk előtt hozatottak, csak a' következő gőzössel szállíthatnak le, a' hajókról egyenes felhozás pedig épen azok indulása előtt nem engedethetik meg.
Pesten, június 1jén 1847. **Gőshajózási hivatal.** 3—8

Hirdetvény.

A' bácsi kir. kincst. uradalmak számá-ra következő fenyűfák szükségeseik:

A' szántóvái uradalom részére:

12 db 10° hossz, és vékony végénél 7—8° v. fa.

6 „ 9° „ „ „ 7—8° „

61 „ 8° „ „ „ 6—7° „

114 „ 7° „ „ „ 6° „

207 „ 6° „ „ „ 5—6° „

Az apatini uradalom részére:

67 db 7° hossz, és vékony végénél 6° v. fa.

90 „ 6° „ „ „ 5—6° „

A' szatpári uradalom részére:

2 db 11° hossz, és vékony végénél 8—9° v. fa.

79 „ 10° „ „ „ 7—8° „

29 „ 9° „ „ „ 7—8° „

76 „ 8° „ „ „ 6—7° „

290 „ 7° „ „ „ 6° „

51 „ 6° „ „ „ 5—6° „

A' kúti uradalom részére:

43 db 10° hossz, és vékony végénél 7—8° v. f.

53 „ 9° „ „ „ 7—8° „

81 „ 8° „ „ „ 6—7° „

198 „ 7° „ „ „ 6° „

165 „ 6° „ „ „ 5—6° „

A' palánkai uradalom részére:

24 db 10° hossz, és vékony végénél 7—8° v. f.

44 „ 9° „ „ „ 7—8° „

124 „ 8° „ „ „ 6—7° „

186 „ 7° „ „ „ 6° „

191 „ 6° „ „ „ 5—6° „

Ezen faneműek szállítására, mely vagy uradalomként, vagy egészben elválalható, a' zombori k. kincstári igazgatóságk-

nél f. évi június 17ig délelőtti 10 óráig írásbeli peceit ajánlatok ezen felirással: „Szálfa-szállítás ajánlat elfogadtatnak.

A' szállítandó fa ép, és minden hiány nélküli legyen, a' szálak hossza, csak a' hasznavehető részeket rovatéktól rovatékig számítandó.

A' szállítást a' vállalkozó nevezetesen a' szántóvái uradalom részére Davacskaig, az apatini uradalom részére Monostorzeghig, és a' palánkai uradalom részére Palánkaig a' Dunán, a' szatpári uradalom részére pedig Kis-Szatpárig, 's a' kúti uradalom részére Kulág a' Ferencz-esatornán maga költségén eszközölni, miért is a' csatornai szállításra nézve semminemű vám a' vállalkozótól nem fog követeltetni.

A' szállításnak nevezett helyekre folyó évi július 10ig kell történni, a' szállított fadarabok kellően megvizsgáltatni, és ha a' kikötött minemiséggel birandanak, átvétetni, a' vállalkozó pedig legottan kielégítettetni fog.

Minthogy az ajánlatok felbontása után a' szerződés a' vállalkozó vagy annak meghatalmazottja által azonnal aláírandó lesz, ennél fogva az ajánlatok felbontásakor június 17én az ajánlattevő vagy személyesen, vagy az ajánlatban is megnevezendő törvényes meghatalmazottja által Zomborban megjelenni, a' vállalkozó pedig 10 százaléki bántpénzt letenni tartozik, mely a' fának átadása után visszafizettetni fog. 3—3

Hartleben és Altenburger

könyvárusoknál Pesten, Váci utca 437. sz. a. kapható:

Tanulmányok a' Communismusnak egy humanus ellenszeréről, avagy a' népgazdaszat, a' népoktatás és a' n'p politikai életének humanitási rendszeréről, írta baró Dercsenyi János 1846. 81. gépvélén papíron csinos borítékba kötve 1 ft p. pénzben.

Ezen munkát, melyről a' kritikai ítéletek minteddig Németország számos lapjaiban, ugy már most több angol lapban is (ámbar angol nyelvre fordítva csak rövid idő előtt jelent meg Shillingtonnél Londonban) igen kedvezők; a' tisztelt olvasó közönségnek annyival is inkább bátorodunk újonnan ajánlani, mivel időközben a' munka érdeke, Európa számos tartományainak legújabb eseményei által, tetemesen növekedett, habár csak a' C) alatt ajánlott községi magtárakat tekintenek is.

A' kiadó könyvárusok, 1—2

Hirdetvény.

A' em. m. k. udv. kamara rendeléséből közhírré téteik: hogy f. é. június 24ik napján, alább nevezendő királyi, és egyéb haszonvételek, melyeknek hasznabéri idejük f. é. oct. végével kitelendik, az óbudai koron. uradalmi főtitkarsági irodában, délelőtti órákban tartandó nyilvános árverés útján f. é. november hó 15o nappjától számítandó 3 egymás után következő évre a' legjobbet ígérőknek újonnan hasznabérbe fognak adatni, ugymint:

a) nagymarosi uradalmi vendégfogadó, és mézszárszék, hozzátartozó három darab 9¹/₂ pozs. mérő alá való földdel, és egy kis rétrel.

b) A' nagymarosi uradalmi kereskedelmi bolt, lakással együtt.

c) A' nagymarosi ezelőtt az erdőszeti tiszt lakáshoz tartozott gyümölcsöskert.

d) Az óbudai határban, sz.-endrei ut mellett létező uradalmi, ugynevezett Illéspatak-malom.

e) A' vissegrádi határban létező Lepencevölgyi járda-kőánya, melynek köve, keménysége, 's tartóssága miatt főleg ajánlható.

Bérleni kívánók 10 pcentes bántpénzzel, és biztosítékkal, vagy egy évi hasznabért kiegészítő öszszeggel, vagy azt kétszeresen fedező okiratokkal ellátva a' kijelent napra meghivatnak. Az árverési és szerződési feltételek a' nevezett irodában előbb is megtekinthetők. — Árverés utáni ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. — Egyébiránt ha az árverésnek eredménye a' kárminemű okok miatt el nem fogadhatónak találtatnék, fenntartja a' kamrai uradalom magának azon jogot, az érintett árverési tárgyakkal maga tetszése szerint rendelkezni. 2—3

Hirdetvény.

A' magyar nyugalmpénz-intézeti választvány folyó eszt. első felében hozzá érkezett és tárgyalás alá vevendő ügyek iránt jövő július hó 14kén délelőtti 11 órakor a' főmél, m.

k helytartó tanács kisebb teremében rendezés ülést tartandja, melyre ezen intézeti tagok az alapszabályok 24dik szakasza erejénél fogva ezennel hivatalosak Budán 1847. június 2kán.

Hirdetvény.

A' nagy. magy. kir. udv. kamara rendeléséből közhírré téteik: hogy a' Huszti k. kamarai uradalomhoz tartozó regálék és haszonvételek, ugymint:

Koronai Huszti mező városában:
1) A' sör-és pálinkafőzés, a' mézszárszékkel, ahoz kívántató épületekkel és szerzősségekkel együtt;

2) A' nagy-ági hidvámcsedési jog, a' hidmelletti vámos-házakkal és koresmáltatási joggal együtt;

3) Huszti-baranya nevű telepedési helyen valamint az ottani sókánánál a' szabadkoresmáltatási jog;

4) Ugyanott a' mézszárszék;

5) Csebrény nevezetű telepedési helyen szabad italok használtatási joga;

6) A' huszti piaczon a' nagy vendégfogadó-épület alatti első kalmár-köbölt;

7) Ugyan mellette levő 2ik és 3ik kisebb köböltok;

Técesőn:

8) Az uradalmi mézszárszék;

Visken:

9) Az uradalmi mézszárszék;

Izán:

10) Az uradalmi koresmaépület szabadkoresmáltatási joggal;

11) Az uradalmi mézszárszék;

Szárdoboson:

12) Az uradalmi koresma ahoz való állással együtt;

13) A' mézszárszék;

Bustya hazán:

14) A' faluban és a' sóházbeli telepedési helyen levő két koresma;

15) Az uradalmi mézszárszék;

Talaborfalván:

16) Az uradalmi koresmahoz szabad italmérsi joggal;

17) Az uradalmi mézszárszék;

Dulfalván:

18) Az uradalmi koresmahoz szabad koresmáltatási joggal;

Kerekhegyen:

19) Az uradalmi mézszárszék és

Gernyesen:

20) Polyánka nevű 12 holdnyi irtvány f. é. június 30kán (harminczadikán) Huszton tartandó másodszori nyilvános árverés útján csakugyan folyó 1847d. évi november elsőtől kezdendő három évre hasznabérbe fognak kiadani. Kiknek tehat azok kibérlésére kedök lenne, a' fenirtott napra és helyre szükséges 10 pcentnyi bántpénzzel fölkészülve meghivatnak. A' szerződési feltételek a' huszti kir. kamr. tisztartó-ágnál megtudhatók. Budán június 2kán 1847. 1—3

Hasznabérleti jelentés Kassa sz.

1475¹/₂ holdnyi majorsági szántóföldekkel, kir. város tanácsa részéről közhírré téteik, hogy t. n. Abauj vármegyében kebelezett, és a' mondott város földesuri birókához tartozó tágosított állapotban létező forrai uradalom, melyhez egész Forró m. város kivül egész Garadna helysége, és Szobenyi pusztá tartozik, kényelmes lakással, — szükséges majorságheli épületekkel — jól elrendezett nagyobbszerű pálinkaházzal — az országot melletti 3 vendégfogadóval a' kis Hernádon egyenkint 4 liszt, 1 kása örlővel 's kender törővel ellátott 2 malommal, 2 kovácsmühellyel, és két mézszárszékkel, mely kisebb kir. haszonvételek eddig 3836 ft 14 kr pengőbeni évenkinti hasznabérlet jövedelmeztek, ugy nem rég újonnan épített 5 juhakkal, körülbelül 3000 darab spanyol juh majorbéli 100 darab szarvas marha, 28 igazvonó ökör, 4 igazló, 's egyéb gazdasági készületekkel, továbbá 71¹/₂ egész urbariál s telkkel, 134 szellérrel.

1475¹/₂ holdnyi majorsági szántóföldekkel, 556¹/₂ kaszás urasági réttel, 621¹/₂ holdnyi urasági tegelővel, melybe is 330 holdnyi legelőnek használható erdőréssz is be-foglaltatik, 2 urasági szőlővel és évenkint kijelelendő körülbelül 9 holdnyi területű erdőréssz favágási joggal, f. 1847d. évi július 7ik nappján reggeli 9 óra tájban a' városudvarházi teremben tartandó árverés útján a' legjobbet ígérőknek f. 1847d. évi november 15o nappjától 9 egymást követő évre bérbe adandó leszen; — a' kikiáltási ár 12 000 ft p. pénzben; — az árverő által letendő bántpénz 1200 ft p. pénzben; egyéb-iránt a' bérleni szándékozó a' kített bántpénzen kivül, meliótt az árveréshez borsátatnék, tökéletes biztosítékok kimutatni tartozik. — A' bérlévi egyéb feltételei e' város számvevői hivatalánál bővebben megtudhatók. Kelt Kassán az 1847d. k. évi márt. hó 26kán tartatott tanács üléséből Várjon Gábor m. k. hites a' jegyző által. 2—3

Gabonaár váltógarasokban.

	Tisztabuzs	Kétyezes	Rozs	Arpa	Zab	Kukoricza
Pesten, junius 4. (pesti m.)	—	—	460	350	360	145—150
Veszprém, maj. 25. (pozs. m.)	330	—	280	—	230	100—220
Baja, „ 20. „	320	333	261—291	—	105	83—106
Győrött, „ 22. „	300	330	230—280	250—260	190—200	95—100
Mosonyban, „ 27. „	270—370	260—285	40—280	175—200	—	97—110
N Szombatban, jun. 1. „	320—310	—	288—30	238—210	102	101—
Pozsonyban, „ 4. „	325	362	—	280	212—225	100—106
Miskolczon, maj. 19. „	315	330	295—300	275—280	195—200	74—75

Közbejött véletlen akadály miatt most elmaradt Társalkodónk számát legközelebb kipótolandjuk.